

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

114. PLENÁRNE ZASADNUTIE 12. – 14. OKTÓBRA 2015

Stanovisko Európskeho výboru regiónov — Európska iniciatíva občanov

(2015/C 423/01)

Spravodajca:	Luc VAN DEN BRANDE (BE/ELS), predseda kontaktnej kancelárie Flámsko – Európa
Referenčný dokument:	Správa o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 211/2011 o iniciatíve občanov COM(2015) 145 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Európska iniciatíva občanov so zreteľom na participatívnu demokraciu v Európe

1. pripomína, že občania sú ústredným prvkom európskeho projektu. Participatívna demokracia v Európe sa považuje za právo európskych občanov zapojiť sa do európskej politiky a tvoriť budúcnosť Európy. V zmluve (článok 10 ods. 3) sa každému občanovi udeľuje právo zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie;
2. poukazuje na to, že podľa článku 11 Zmluvy o Európskej únii majú inštitúcie EÚ povinnosť informovať občanov a zastupiteľské združenia a dať im možnosť verejne vyjadrovať a vymieňať si názory na všetky oblasti činnosti Únie. Ten istý článok obsahuje výslovný príkaz pre Európsku komisiu, aby viedla konzultácie s príslušnými stranami s cieľom zabezpečiť súdržnosť a transparentnosť činností Únie;
3. poukazuje na to, že ustanovenia týkajúce sa európskej iniciatívy občanov sú konkrétnejšie než to, čo sa uvádza v článku 11 ods. 1 až 3. Článok 11 ods. 4 o európskej iniciatíve občanov sa nezaoberá „stanovovaním agendy“, ale možnosťou „právneho aktu“. Je nutné uznať, že európska iniciatíva občanov by rovnako ako iné nástroje priamej demokracie na rôznych úrovniach, mala umožniť občanom ovplyvňovať politickú agendu rozhodovacieho procesu EÚ;
4. pripomína, že európska iniciatíva občanov je právom európskych občanov. Mala by sa využívať ako odpoveď na deficit demokracie v Európe a ako nástroj určený európskym občanom, aby sa mohla prekonať priepasť medzi občanmi a európskou politikou. S ohľadom na pretrvávajúcu krízu hospodárstva a dôvery v EÚ je dôležité využiť každú príležitosť na otvorený dialóg s občanmi a zabrániť hlbšiemu rozčarovaniu z európskeho projektu. Je to aj príležitosť na obnovenie a ďalšie upevňovanie dôvery všetkých mladých Európanov, ktorí už možno prestali veriť v koncepciu európskej integrácie. Silnejšia participatívna demokracia je jediným spôsobom, ako zachovať perspektívu budúcnosti EÚ a ako odstrániť deficit demokracie. Konštatuje, že zámerom európskej iniciatívy občanov je bezprostrednejšie zapojiť občanov do politickej agendy Európy, a tým im dať právo na legislatívnu iniciatívu. Ambíciou európskej iniciatívy občanov ako nadnárodného nástroja je aj oživenie celoeurópskej diskusie o otázkach, ktoré sú pre európskych občanov dôležité;

5. zdôrazňuje, že európska iniciatíva občanov sa musí vnímať v realistickom kontexte s jasnou a špecifickou ambíciou a koherentným riadením krokov, ktorými sa to dá doceliť: nejde o žiadnu náhradu práva na iniciatívu Európskej komisie, ktoré viedlo k pokroku v prehľbovaní Únie a ktoré musí pokračovať. Európska iniciatíva občanov završuje diverzifikáciu legislatívnej dynamiky a zabezpečuje nadnárodný rozmer. Ide o ďalší kanál pre vzájomné porozumenie, z ktorého má prínos samotná Európska komisia. Európska iniciatíva občanov má potenciál byť veľmi dobrým príkladom „demokracie v praxi“;
6. bez toho, aby bola dotknutá európska iniciatíva občanov, zdôrazňuje, že je potrebné podporovať iniciatívy na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré rozvíjajú transparentnosť, spoluprácu a účasť Európanov na verejných politikách, v súlade s podstatou participatívnej demokracie. Potrebná účasť regionálnych a miestnych samospráv je navyše inšpirovaná skutočnosťou, že európske iniciatívy občanov sa často týkajú oblastí politiky, ktoré sú úplne alebo čiastočne v ich právomoci;
7. zastáva názor, že by sme mali posilniť naše právne a politické participatívne nástroje, aby sme dospeli k obnovenej štruktúre riadenia založenej na zásade viacúrovňového riadenia. Viacúrovňové riadenie je v podstate viackanálové, a preto počíta s „aktívnejšími“ európskymi občanmi. Problémom je zaistiť systém inovatívneho zastupovania záujmov, v rámci ktorého ľudia cítia, že sú zastupovaní rovnako vzhľadom na rôznosť ich identít;
8. zdôrazňuje, že európsky verejný priestor na diskusiu medzi občanmi a s vládami je dôležitý pre zákonosť a zodpovednosť EÚ. Deficit demokracie možno odstrániť len vtedy, ak sa vytvorí európska verejná sféra, ktorej súčasťou je demokratický proces;
9. zdôrazňuje, že regionálne a miestne orgány prikladajú zvláštny význam participatívnej demokracii, pretože tak možno do európskeho rozhodovania zapojiť organizácie občianskej spoločnosti a tieto organizácie tak môžu zohrávať svoju úlohu;
10. zastáva názor, že európska iniciatíva občanov by sa mala považovať za jeden z nástrojov na dosahovanie cieľov participatívnej demokracie, nemalo by sa však očakávať, že s touto iniciatívou sa automaticky uskutoční zapojenie občanov do procesu európskeho rozhodovania;
11. poukazuje na to, že európska iniciatíva občanov je vyjadrením participatívnej demokracie, ktorá dopĺňa predstavu zastupiteľskej demokracie, rozširuje súbor práv spojených s občianstvom Únie a verejnú diskusiu o európskych politikách. Európska iniciatíva občanov by mala posilniť zodpovednosť občanov za Úniu a ich stotožnenie sa s Úniou;
12. poukazuje na to, že by sa nemali zanedbávať ďalšie kanály participatívnej demokracie, ako sú iné formy občianskeho dialógu a zapojenie zastupiteľskej občianskej spoločnosti, pretože európske iniciatívy občanov sa zameriavajú na jeden konkrétny politický problém a vyžadujú si značné úsilie v oblasti koordinácie a finančných zdrojov;
13. v tejto súvislosti vyzýva Európsku komisiu, aby vypracovala správu o tom, ako sa vykonávajú ustanovenia článku 11 ods. 1 a 2 Zmluvy o Európskej únii, aby sa tým objasnilo, ako Komisia zavádza participatívnu demokraciu do praxe;
14. zaujíma ho, či s ohľadom na obmedzené množstvo úspešných iniciatív boli dosiahnuté pôvodné ciele uvedené v nariadení, najmä dať každému občanovi právo zúčastniť sa na európskej demokracii; poskytnúť občanom priamy prístup ku Komisii, jasné, jednoduché a zrozumiteľné postupy;
15. poukazuje na to, že Komisia spravila maximum pri správe európskej iniciatívy občanov, ale že na druhej strane je naliehavo potrebné preskúmať niektoré aspekty jej prístupu a prijať opatrenia s cieľom rozpoznať a napraviť tie opatrenia, ktoré boli príliš formalistické, pokiaľ ide o zákony, a reštriktívne;

Správa Európskej komisie

16. berie na vedomie správu Komisie Európskemu parlamentu a Rade o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 211/2011 o iniciatíve občanov, ktorou Komisia plní požiadavku v článku 22 nariadenia, aby každé tri roky predložila správu;

17. poukazuje na to, že v správe sa pripúšťajú určité problémy a nedostatky, ide však hlavne o vecnú a technickú správu, v ktorej sa posudzuje situácia po troch rokoch uplatňovania nariadenia. Správa nedáva odpoveď na nedostatky, ktoré by mohli viesť k ukončeniu tejto iniciatívy: „demokratická revolúcia, ktorá sa neuskutočnila“;
18. poukazuje na to, že prevláda pocit, že Komisia je vo svojom prístupe a hodnotení pomerne opatrná a reštriktívna a že tento prístup by sa mal monitorovať a pravidelne kriticky hodnotiť s cieľom dosiahnuť nápravu;
19. na základe správy Komisie vyhlasuje, že európska iniciatíva občanov má veľký potenciál – v priebehu troch rokov bolo Komisii navrhnutých 51 iniciatív. Tieto iniciatívy boli zamerané na rôzne oblasti politiky, ako je sociálna politika, životné prostredie, dobré životné podmienky zvierat a vzdelávanie;
20. na druhej strane poukazuje na to, že Komisia zamietla registráciu 20 (39 %) z týchto 51 iniciatív a že tieto iniciatívy neboli prípustné najmä preto, že boli „zjavne mimo rámca právomocí Komisie predložiť návrh právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv“. Šesť organizátorov európskej iniciatívy občanov sa rozhodlo sponchybníť tieto zamietnutia na Európskom súdnom dvore;
21. poukazuje na to, že doteraz len tri iniciatívy dosiahli cieľ jedného milióna podpisov. Spôsob, ktorým Komisia reaguje na tieto úspešné iniciatívy vo veľkej miere určí, či európski občania budú naďalej prikladať význam iniciatíve občanov ako modelu participácie;
22. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že počet podaných iniciatív sústavne klesá (23 v roku 2012, 17 v roku 2013 a 10 v roku 2014) a že počet zamietnutí stúpa (30 % v roku 2012 a 50 % v roku 2014). Preto navrhuje, aby Európska komisia zjednodušila jej podmienky;
23. súhlasí s Komisiou, že európska iniciatíva občanov potrebuje dôkladné zlepšenie a že sa musia hľadať riešenia, ktoré umožnia účinnejšie využívanie tohto nástroja;
24. vyzýva Komisiu, aby prijala politickejší prístup k európskej iniciatíve občanov, poskytla väčší priestor diskusii, bola otvorenejšia a neobmedzovala problematiku len na právne aspekty. Demokracia, najmä v rámci viacúrovňového inštitucionálneho prostredia, znamená aktívnu účasť a kontrolu zo strany občanov a prináša so sebou zodpovednosť inštitúcií za povzbudzovanie tejto účasti;

Odporúčania pre úspešnú európsku iniciatívu občanov v budúcnosti

a) Všeobecné pripomienky

25. poukazuje na to, že by bolo vhodné spomenúť práva a povinnosti občanov a zásadu subsidiarity pre kritériá oprávnenosti;
26. zastáva názor, že súčasný konflikt záujmov Komisie, ktorá na jednej strane musí byť hlavným poskytovateľom informácií a podpornou štruktúrou pre európsku iniciatívu občanov, je jej hlavným „adresátom“ a zároveň koná ako „sudca“, pokiaľ ide o rozhodnutie o registrácii a prípustnosti iniciatív, vážne poškodzuje účinnosť týchto iniciatív pri podpore účasti a dôvery občanov;
27. zdôrazňuje, že tento konflikt záujmov Komisie musí povzbudiť iné inštitúcie, aby zohrali svoju úlohu v rámci postupu európskej iniciatívy občanov (Rada, Parlament, Výbor regiónov, Európsky hospodársky a sociálny výbor);
28. tvrdí, že by mohlo byť vhodnejšie vymenovať nestranný ad hoc „výbor múdrych“, v ktorom budú určití odborníci, vedci alebo právni znalci, ktorý by overoval prípustnosť, vďaka čomu by Komisia nebola sudcom ani porotcom;
29. zastáva názor, že najmä Európsky parlament má zohrávať hlavnú úlohu pri posilňovaní transparentnosti a kontrolovateľnosti postupov európskej iniciatívy občanov a následných politických opatrení, najmä posilnením inkluzívneho charakteru organizovaných vypočutí a prípadným politickým tlakom na Európsku komisiu, aby včas a konštruktívnym spôsobom reagovala na úspešné európske iniciatívy občanov;

30. zdôrazňuje, že Komisia sa musí riadiť zásadami európskeho právneho štátu, v rámci ktorých by sa mala vyhýbať každému svojvoľnému posúdeniu oprávnenosti. Navyše ide o záležitosť „dobrej správy“, a nie len o „lepšiu právnu reguláciu“. Komisia by mala zohľadniť „zodpovednosť“ v súlade so zmluvami a s ohľadom na ne;

31. zasadzuje sa za lepšieho posudzovania ex ante, aby sa zabránilo nespokojnosti na konci. V súčasnosti dochádza len k posúdeniu ex post po registrácii a po zozbieraní podpisov;

32. navrhuje predĺžiť obdobie zberu vyhlásení o podpore na 18 mesiacov;

33. podporuje spoločnú žiadosť zainteresovaných strán a organizátorov európskej iniciatívy občanov s cieľom umožniť organizátorom slobodne určiť dátum začiatku zberu podpisov v rámci jasne vymedzenej lehoty po registrácii. Navrhuje, aby sa organizátorom európskej iniciatívy občanov poskytlo ďalšie dvojmesačné obdobie medzi registráciou a začiatkom zberu podpisov, aby mohli lepšie informovať európskych občanov a zorganizovať zber podpisov;

34. podporuje vytvorenie právneho postavenia občianskych výborov na zmiernenie rizika osobnej zodpovednosti za svojich jednotlivých členov a na uľahčenie vedenia kampane;

35. zdôrazňuje, že Komisia nesmie svojvoľne rozhodnúť o zamietnutí európskych iniciatív občanov a musí do jedného roka predložiť legislatívny návrh, ak súhlasí s úspešnou európskou iniciatívou občanov, rovnako ako v prípade parlamentných iniciatív. V tomto období jedného roka by Komisia mohla postupne začať vykonávať výsledok európskej iniciatívy občanov, čo by nakoniec viedlo k vytvoreniu legislatívneho návrhu. Ak sa tak nestane, európska iniciatíva občanov sa stane zastaranou;

36. zastáva názor, že prepracovanie nariadenia je nevyhnutné na to, aby bolo možné prekonať zistené prekážky. K revízii nedochádza priskoro, keďže ide o jedinečný „experiment“, ktorého výsledky je ťažké predvídať. Včasný a predbežný zásah je potrebný na to, aby sa zabránilo odradeniu potenciálnych organizátorov európskej iniciatívy občanov;

37. je ochotný ďalej spolupracovať s európskymi inštitúciami, ako aj so všetkými zainteresovanými partnermi, na posudzovaní fungovania nariadenia do súčasnosti a prispievať k jeho revízii, aby tento nástroj mohol realizovať svoj plný potenciál;

38. navrhuje preskúmať, či je možné vykonať zmenu v nariadení o európskej iniciatíve občanov tak, aby bolo taktiež možné navrhovať európske iniciatívy občanov, ktoré budú zamerané na konkrétne zmeny v zmluvách EÚ v súlade s článkom 48 ZEÚ;

39. tvrdí, že problémy, ktoré si nevyžadujú zmeny v samotnom nariadení o európskej iniciatíve občanov, by sa mali riešiť čo najrýchlejšie. O budúcom úspechu európskej iniciatívy občanov jasne rozhodnú jednoduché a transparentné postupy;

b) *Úpravy a zlepšenia európskej iniciatívy občanov, ktoré sa majú vykonať okamžite*

40. poukazuje na to, že pripomienky k súčasným postupom a návrhy na zlepšenie, formulované rôznymi zainteresovanými stranami a organizátormi občianskych iniciatív, sú veľmi podobné, a preto by malo byť možné vykonať bezprostredné úpravy a zlepšenia;

41. upozorňuje, že informovanosť verejnosti o európskej iniciatíve občanov je mimoriadne nízka. Vyplýva to aj z nedávneho prieskumu Eurobarometra ⁽¹⁾ o vnímaní EÚ verejnosťou v šiestich členských štátoch (Taliansko, Nemecko, Dánsko, Portugalsko, Fínsko a Poľsko), pričom koncepcia európskej iniciatívy občanov bola ako-tak známa len nemeckým respondentom. VR preto zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby inštitúcie EÚ a orgány na iných úrovniach verejnej správy konali spoločne a upozorňovali občanov na ich právo navrhnúť alebo podporiť európsku iniciatívu občanov. V záujme informovania občanov o tomto práve by sa vo všetkých členských štátoch EÚ mali zorganizovať osvetové kampane za účasti regionálnych a miestnych samospráv, pričom jednou z hlavných cieľových skupín by mali byť mladí ľudia;

⁽¹⁾ Eurobarometer, september 2014.

42. požaduje, aby komunikácia o európskej iniciatíve občanov bola účinnejšia a v tejto súvislosti zdôrazňuje úlohu decentralizovanej komunikácie. Regionálne a miestne orgány majú rozhodujúcu úlohu pri vytváraní a udržiavaní spojenia medzi obyvateľmi ako celkom a inštitúciami na všetkých úrovniach v EÚ a môžu zohrávať kľúčovú úlohu pri demonštrácii významu politických otázok na úrovni EÚ pre občanov a pri vysvetľovaní, akým spôsobom môže byť európska iniciatíva občanov nástrojom na ovplyvňovanie politiky. Podporuje myšlienku využívať vnútroštátne zastúpenia Európskej komisie v členských štátoch s cieľom budovať silnejšie informačné siete pre európske iniciatívy občanov a povzbudzuje Komisiu, aby do týchto sietí zapojila miestne a regionálne orgány. Ak sa európska iniciatíva občanov vo veľkej miere spolieha na nové technológie pri zbere podpisov v stanovených lehotách, regionálne a miestne orgány majú kľúčovú úlohu pri rozširovaní informácií a odovzdávaní problematiky občanom a od občanov;

43. pripomína svoj návrh zriadiť medziinštitucionálne informačné miesto, ktorého účelom by bolo zvýšiť celkovú informovanosť o európskej iniciatíve občanov ako nástroji, podporiť jej využívanie, aspoň trochu zviditeľniť prebiehajúce a úspešné iniciatívy občanov a poskytnúť odpovede na niektoré otázky týkajúce sa európskej iniciatívy občanov;

44. je za zriadenie technickej podpory pre európsku iniciatívu občanov, ktorá by zabezpečovala technické know-how a poradenstvo o tom, ako organizovať a riadiť kampaň európskej iniciatívy občanov s finančnou podporou z rozpočtu EÚ. Táto technická podpora by nemala súvisieť s inštitúciami, pretože neutralita je kľúčovým prvkom úspechu tejto iniciatívy a môže pomôcť vypestovať dôveru jednotlivcov, ktorí uvažujú nad usporiadaním iniciatívy občanov;

45. je odhodlaný pokračovať v spolupráci s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom pri organizovaní pravidelného Dňa európskej iniciatívy občanov, v rámci ktorého sa skúma pokrok v uplatňovaní a vykonávaní nariadenia, podporuje diskusiu medzi inštitúciami EÚ a organizátormi európskej iniciatívy občanov o problémoch, ktorým čelia organizátori, a podporuje dialóg medzi občanmi a zástupcami inštitúcií o pripravovaných iniciatívach;

46. poukazuje na to, že v praxi európskej iniciatívy občanov sa ukazuje, že vedenie európskej iniciatívy občanov je možno rovnako dôležité ako samotná európska iniciatíva občanov. Je zrejmé, že európska iniciatíva občanov potrebuje pre svoj úspech podporu organizácií občianskej spoločnosti (zamestnanci, finančné prostriedky). Riadenie európskej iniciatívy občanov jednotlivými občanmi bez vonkajšej odbornej a finančnej podpory je mimoriadne náročné;

47. zdôrazňuje, že príliš veľa požiadaviek a záťaže môže negatívne ovplyvniť ciele EÚ priblížiť občanov k EÚ a ochotu občanov zúčastňovať sa na rozhodovaní EÚ. Európska iniciatíva občanov musí mať stimulujúci účinok, aby sa do realizácie politik EÚ zapájalo čo najviac občanov a aby sa rozptýlili mylné skeptické predstavy;

48. žiada Komisiu, aby rozvíjala aj primerané formy odpovede na európske iniciatívy občanov, ktoré získavajú významnú podporu, ale nespĺňajú všetky formálne kritériá alebo nezískali celkovo 1 milión podpisov, aby žiadny podstatný politický odkaz takejto európskej iniciatívy občanov a mobilizácia, ktoré z nich vzišli, neprešli bez povšimnutia;

49. poukazuje na to, že občania sa chcú zapájať do verejnej politiky, ale spravia to len vtedy, ak to bude jednoduché a ak budú môcť niečo skutočne zmeniť. Občania chcú vedieť, čo sa stane s iniciatívami, ktoré podporili. Pre úspech európskej iniciatívy občanov je zásadné uľahčiť obojsmerný dialóg medzi inštitúciami EÚ a podporovateľmi európskej iniciatívy občanov;

50. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť poskytovať finančnú podporu nákladnému procesu nadnárodnej organizácie (príslušným výborom občanov) európskych iniciatív občanov, ktoré sú v súlade s politickou oblasťou, pokiaľ ide o právomoc Európskej komisie, a majú všeobecnú podporu (t. j. dosiahnutie stanoveného prahu, v stanovenej lehote a pred získaním jedného milióna podpisov, čo si vyžaduje predloženie legislatívneho návrhu). Pomohlo by to pri zachovaní potrebného zamerania na občanov a na činnosti a pri zabezpečení transparentnosti financovania jednotlivých ambícií;

51. navrhuje, aby v prípade európskych iniciatív občanov, ktoré sa týkajú návrhov, ktoré môžu mať dostatočne preukázateľný a pozitívny účinok na riadenie na miestnej a regionálnej úrovni, na územný rozmer alebo na subsidiaritu, a ktoré najskôr získajú podporu predsedníctva VR, bol VR poverený dohľadom nad fungovaním uvedeného mechanizmu financovania a poskytovaním ďalších foriem pomoci spojenej s propagačnými činnosťami;

52. zdôrazňuje, že súčasné vnútroštátne vymedzené požiadavky na zber údajov predstavujú závažnú prekážku pri úspešnom zbere podpisov, a preto naliehavo žiada členské štáty, aby podnikli všetky kroky potrebné na zjednodušenie požiadaviek týkajúcich sa osobných údajov a aby v celej EÚ tieto požiadavky čo najskôr zosúlادili;

53. vyzýva Európsku komisiu, aby zabezpečila úplnú transparentnosť rozhodovania a najmä aby podrobne vysvetlila dôvody zamietnutia európskej iniciatívy občanov, ak sa táto iniciatíva evidentne nachádza mimo rozsahu právomoci Komisie, a aby zároveň informovala organizátorov o príslušných právnych otázkach, aby sa mohli rozhodnúť, či majú príslušnú európsku iniciatívu občanov revidovať a opätovne predložiť v pozmenenej podobe;

54. vyzýva Komisiu, aby verejnosti vo svojej oficiálnej odpovedi na európsku iniciatívu občanov, ktorá získala viac ako jeden milión podpisov, podrobne a transparentným spôsobom vysvetlila svoje politické rozhodnutia. Treba zabezpečiť politicky presvedčivú reakciu;

c) Prínos Výboru regiónov a regionálnych a miestnych orgánov

55. opätovne pripomína svoju ponuku pomôcť Komisii pri posudzovaní, či sú iniciatívy v súlade so zásadou subsidiarity alebo toho, ako prispievajú k územnej súdržnosti a cezhraničnej spolupráci;

56. zdôrazňuje, že Európska iniciatíva občanov je nástrojom, ktorý občanom umožňuje aktívne sa podieľať na tvorbe európskej politiky, a preto by nemala byť iniciovaná zo strany inštitúcií EÚ. Uznáva však svoju vlastnú úlohu a zodpovednosť a v tejto súvislosti pripomína rozhodnutie svojho predsedníctva VR ⁽²⁾ o zapojení výboru do európskych iniciatív občanov. Opakovane poukazuje na svoj záväzok podporovať európske iniciatívy občanov, ktoré spadajú do oblasti politickej zodpovednosti výboru a sú považované za politicky relevantné, ako napr.: podpora Európskej komisie pri skúmaní navrhnutých európskych iniciatív občanov z hľadiska ich regionálneho alebo miestneho významu a subsidiarity, organizovanie podujatí súvisiacich s európskou iniciatívou občanov, podpora decentralizovanej komunikácie v súvislosti s európskou iniciatívou občanov, stanoviská z vlastnej iniciatívy týkajúce sa európskej iniciatívy občanov v oblastiach, v ktorých je to vhodné, aktívna účasť na vypočutiach v EP a na politickom monitorovaní, podpora realizácie úspešných iniciatív a vhodnej legislatívy ako odpovede v oblastiach, v ktorých je to vhodné.

V Bruseli 13. októbra 2015

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Markku MARKKULA

⁽²⁾ 144. zasadnutie predsedníctva Výboru regiónov, 10. apríla 2013, bod 8 – CDR1335-2013_11_00_TRA_NB-item 8.